

Biuletyn Instytutu Pamięci Narodowej

Wykaz Biuletynów IPN, zgromadzonych w Publicznej Bibliotece Pedagogicznej RODN „WOM” w Częstochowie, zawiera informacje o zawartości poszczególnych numerów (układ chronologiczny).

Materiały te dostępne są w Wypożyczalni Multimedialnej i Czytelni Czasopism naszej biblioteki.

nr 3/2007 *Utracone dobra kultury* zawiera m.in. artykuły:

- Hlebowicz Adam : Straty materialne kultury polskiej na Wschodzie.
- Kaniewska Maria : Waręż : piękno i dramat świątyni.
- Gryz Ryszard : Zniszczenia świątyń katolickich w Polsce pod okupacją niemiecką.
- Urynowicz Marcin : Skradzione warszawskie Muzeum Żydowskie.
- Trębacz Wojciech : Obraz Panoramy Raławickiej w obiektywie „bezpieki”.

plyta DVD (sygn.223)

Portret damy : Karolina Lanckorońska / scen. i reż. Paweł Woldan; muz. Andrzej Krauze; zdj. Lesław Skuza; scenogr. Marcin Dyakowski. - Warszawa : Agencja Produkcji Filmowej, Telewizja Polska S.A., 2004. - 1 płyta DVD (50 min). - **Dodatek do Biuletynu IPN nr 3/2007**

Film poświęcony jest postaci profesor Karoliny Lanckorońskiej, historyka sztuki, twórczyni Instytutu Historycznego w Rzymie, ofiarodawczyni rodzinnej kolekcji wybitnych dzieł sztuki dla zamków królewskich w Warszawie i na Wawelu. Urodzona w Austrii, przed wojną mieszkała we Lwowie, gdzie wykładała na Uniwersytecie Jana Kazimierza. W czasie okupacji zaangażowała się w działalność konspiracyjną i trafiła do obozu w Ravensbruck. Po wojnie zmuszona do emigracji osiadła w Rzymie, gdzie aż do swojej śmierci prowadziła działalność naukową i stypendialną na rzecz nauki polskiej.

nr 4/2007 (*numer poświęcony walce służb bezpieczeństwa z kościołem katolickim*) zawiera m.in. artykuły:

- Dziurok Adam : Meldunki z „frontu walki z klerem)
- Marek Łucja : Przecieki i wycieki.
- Ks. Wąsowicz Jarosław : Likwidacja salezjańskich zakładów wychowawczych.
- Musioł Filip : Metoda stopniowego werbunku duchownych (z podręczników SB).
- Derewenda Robert : Bezpieka wobec ruchu oazowego (1977-1981).
- Żurek Jacek : Komunistów wizja Kościoła.

plyta DVD (sygn.224)

Kryptonim „Pożoga” : Dramat wołyński (1939-1945) / realiz. i scen. Wincenty Ronisz ; zdj. Grzegorz Borowski ; dżw. Robert Wiśniewski, Michał Muzyka ; oprac. muz. Elżbieta Klimek, Anna Malarowska. – Warszawa : Fundacja Filmowa

Armii Krajowej, Agencja Produkcji Filmowej, Telewizja Polska, 1998. - 1 płyta DVD (87 min). - **Dodatek do Biuletynu IPN Nr 4/2007**

Film przedstawia złożone stosunki polsko-ukraińskie w latach międzywojennych i w efekcie dramat polskiej ludności Wołynia w okresie II wojny światowej. Mówi o eksterminacji i prześladowaniach dokonywanych przez okupantów sowieckich, niemieckich i nacjonalistów ukraińskich, organizacji polskiej samoobrony i walkach 27 Dywizji piechoty Armii Krajowej – najliczniejszej jednostki zbrojnej polskiego Państwa Podziemnego.

nr 5-6/2007 *Czarne Juwenalia – powstanie SKS* zawiera m.in. artykuły:

- Waligóra Grzegorz : KOR – geneza.
- Szarek Jarosław : Nim powstał SKS.
- Kamiński Łukasz : Solidarność Walcząca.
- Ruzikowski Tadeusz : Zima wasza, wiosna nasza!
- Handke Waldemar : Dwie teczki, dwa życiorysy – jedno życie esbeka...
- Hera Janina : Narodziny cenzury.

płyta DVD (sygn.225)

Polskie Państwo Podziemne (1939-1945) / scen. i reż. Andrzej Sapija ; zdj. Henryk Janas, Andrzej Sapija ; oprac. muz. Joanna Badełek ; montaż Jan Mikołaj Mironowicz. - Film dokumentalny. - Warszawa : Fundacja Filmowa Armii Krajowej, Agencja Produkcji Filmowej, - 1 płyta DVD (62 min). - **Dodatek do Biuletynu IPN 2007 nr 5/6.**

"Polskie Państwo Podziemne" - w odróżnieniu od innych produkcji filmowych poświęconych okresowi II wojny światowej - skupia się nie tylko na działaniach wojennych, ale ma ambicję objęcia i opisanie całości unikatowego w skali europejskiej zjawiska tamtego okresu, jakim w rzeczywistości okupowanej Polski lat 1939-45 były struktury cywilne, administracyjne, polityczne tworzące Polskie Państwo Podziemne (PPP). Mowa jest, więc w tym filmie m. in. o strukturach administracyjno-politycznych Delegatury Rządu na Kraj, o tajnym nauczaniu, tajnej prasie i wydawnictwach, działalności Rady Pomocy Żydom "Żegota", podziemnym wymiarze sprawiedliwości i programie "działań przyszłościowych". O fenomenie Polskiego Państwa Podziemnego mówią świadkowie, uczestnicy tamtych wydarzeń, m. in. Maria Dmochowska, Maria Staszewska, Krystyna Grostał, Kazimierz Łodziński, Józef Garliński i Władysław Bartoszewski. W dyskusji uczestniczą także historycy zarówno polscy, jak i zagraniczni: Andrzej Ajnenkiel, Janusz Tazbir, Norman Davies (Wielka Brytania) i B. Martin (Niemcy).

nr 8-9/2007 *Ruch narodowy* zawiera m.in. artykuły

- Muszyński Wojciech : Z dziejów Stronnictwa Narodowego (1928-1947).
- Sierchuła Rafał : Narodowe Siły Zbrojne (1942-1946).
- Żaryn Jan: Stronnictwo Narodowe we Francji (1939-1955).
- Klecel Marek : Jan Dobraczyński – wielki pisarz, wielkie uwikłanie.
- Życiński Zdzisław : O Pomniku Powstania Warszawskiego.

plyta DVD (sygn.232)

Roman Dmowski (1864-1939) / reż. Marian Kubera ; scen. Krzysztof Kawęcki, Marian Kubera ; muz. Waclaw Pilkowski ; zdj. Andrzej Wójcik. - Warszawa : Telewizja Polska, 1995.- 1 dysk optyczny DVD (49 min) : dżw., cz.-b., kolor. ; 12 cm. - **Dodatek do Biuletynu IPN nr 8-9/2007**

Film dokumentujący zasługi Romana Dmowskiego w odbudowę państwa polskiego oraz dyskusja studyjna.

Zawiera : program telewizyjny "Ojciec założyciel II Rzeczypospolitej" z cyklu Kontrowersje / scen. Piotr Czerwiński ; prowadzący Rafał Ziemkiewicz

nr 10-11/2007 *Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie* zawiera m.in. artykuły:

- Kosiński Paweł : Błękitna Armia.
- Wasilewski Witold : Żołnierze, których zabrakło...
- Matusiak Wojtek : Polskie skrzydło myśliwskie w Wielkiej Brytanii.
- Kirszak Jerzy : Generał Sosnkowski pod Ankoną.
- Wróbel Janusz : Parada zwycięstwa bez Polaków.
- Madej Krzysztof : Plan Marshalla.
- Tracz Bogusław : Pod czujnym okiem bezpieki. Generał broni Leon Berbeci i generałowa Halina Jatelnicka.

plyta DVD (sygn.85)

Kobiety i wojna / scen. i realiz. Marek Widawski. - [Warszawa], 2009.

- 1 płyta wiz. (DVD) (60 min): dżw., kolor. i cz.-b.; 12 cm. - **Dodatek do Biuletynu IPN nr 10-11/2007.**

Film opowiada o przeżyciach i losach czternastu młodych dziewczyn w latach II wojny światowej. Ich udział w ruchu konspiracyjnym i partyzantce Armii Krajowej, w Powstaniu Warszawskim, w 1 Armii WP na Wschodzie i w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie był efektem patriotycznych postaw pokolenia ukształtowanego przez dom rodzinny, harcerstwo i Kościół w niepodległej II Rzeczypospolitej.

nr 12/2007 (*numer poświęcony dziennikarstwu i dziennikarzom w petrelu*) zawiera m.in. artykuły :

- Czocher Anna : „Gadzinówki” i „szczekaczki”.
- Wicenty Daniel : Pospolita twarz SB : przypadek TW „Berety”.
- Bagieński Witold : Znakiem ich sierp i młot.
- Szulc Paweł : Zabawa w szpiega.
- Błażejowska Justyna : Potworne i niebezpieczne słowo – powielacz.
- Filip Magdalena : Melpomene oczami SB.
- Wardzyńska Maria : Prezydent Warszawy Stefan Starzyński – „N.N”.
- Wojtowicz Norbert : Zaaresztowane „Pamiętniki” Stefana Kaczorowskiego.
- Zblewski Zdzisław : Aparat bezpieczeństwa wobec opozycji.

nr 1-2/2008 *WiN – Wierni testamentowi Polski Niepodległej* zawiera m.in. artykuły :

- Musioł Filip : Wierni testamentowi Polski niepodległej.
- Krajewski Kazimierz : Podziemie poakowskie na Mazowszu.

- Łabuszewski Tomasz : Grodzieński WiN – paradoksy i sprzeczności.
- Łapiński Piotr – Amnestia 1947 roku na Białostoczczyźnie.
- Nawrocki Zbigniew : Brygady Wywiadowcze (1940-1946).
- Balbus Tomasz : Operacja „Radwan”.
- Śmietanka-Kruszelnicki Ryszard : „Zagończyk” – Franciszek Jaskulski.
- Gąsiorowski Teodor : „Odpluskwianie”.

płyta DVD (sygn.148)

Żołnierze wyklęci. Losy niepokornych / realiz. Wincenty Ronisz. - Warszawa : Fundacja Filmowa Armii Krajowej, 2008. - 1 płyta wiz. (57 i 34 min): dźwięk., cz.-b., kolor. ; 12 cm. - **Dodatek do Biuletynu IPN nr 1-2/2008.**

Film przedstawia losy powojennego podziemia zbrojnego - tysiące żołnierzy Polskiego Państwa Podziemnego, którzy nie złożyli broni i nie poddali się władzy narzuconej przez “wyzwoliciele”. Cierpieli prześladowania i terror, ale po pół wieku historia przyznała im rację.

nr 3/2008 Marzec `68 zawiera m.in. artykuły :

- Żaryn Jan : Biskupi wobec „marcowej” młodzieży.
- Dąbrowski Franciszek : Ryszard Gontarz. Funkcjonariusz UB i SB, dziennikarz PRL.
- Kleszczyński Bogusław : Marzec 1968 w województwie rzeszowskim.
- Małyszka Arkadiusz : Marzec '68 na poznańskiej prowincji.
- Czyżewski Andrzej : Proces „marcowych wicherzycieli” w Łodzi.
- Knap Paweł : Anatomia żalu. Szczecin po śmierci Stalina.
- Gontarczyk Piotr, Paterman Radosław : Zagadka TW „Leopold”.
- Rutkowski Tadeusz Paweł : Władze PRL i historycy. Okres gomułkowski (1956-1970).

płyta DVD (sygn.169)

Bezpieka. Pretorianie komunizmu / scen. i reż. Bogdan Łoszewski ; zdj. Maciej Bugajak; muz. Marek Kuczyński. - [B. m.]: Produkcja TVP 1, 2005. - 1 dysk optyczny DVD : dźwięk., kolor.; 12 cm. - **Dodatek do Biuletynu IPN nr 3/2008**

Film dokumentalny przedstawiający kolejne etapy i metody działalności „bezpieki” w PRL. Dokument jest opowieścią o 49-letnich rządach bezpieki w strukturach komunistycznego państwa. Film jest pierwszą próbą całościowego przedstawienia historii aparatu bezpieczeństwa w komunistycznym państwie polskim w filmie dokumentalnym. Dzięki nowoczesnej, dynamicznej formie Bezpieka - pretorianie komunizmu ma szansę dotrzeć do szerokiej publiczności.

Bezpieka, gdy odeszła w niesławie po niemal półwieczu swych brutalnych rządów, pozostawiła po sobie ponad osiemdziesiąt kilometrów bieżących akt wytworzonych przez organa bezpieczeństwa. Tylko w Warszawie, w trzech magazynach zgromadzono z górą dwadzieścia kilometrów dokumentów, pozostałe stoją na półkach oddziałów IPN-u ulokowanych przy siedzibach sądów apelacyjnych.

nr 4/2008 Wolne Związki Zawodowe zawiera m.in. artykuły :

- Neja Jarosław : Śląski casus WZZ.

- Cenckiewicz Sławomir : Agent – związkowiec.
- Próchniak Leszek : „Ruch Związkowy”.
- Kubaj Artur : Sierpień 1988 w Szczecinie.
- Kurpierz Tomasz : Jak studenci pobili się sami.

płyta DVD (sygn.168)

Bezpieka kontra śląskie WZZ / oprac. Monika Muzyczuk [et al.]. - [B.m.] : ML Produkcja, 2008. - 1 płyta wiz. (12 min 53 s) : dźwięk., cz.- b., kolor. ; 12 cm. - Współwyd. z: Zanim wybuchł Sierpień. - **Dodatek do Biuletynu IPN 4/2008.** - Film przedstawia powstanie i działalność Komitetu Wolnych Związków Zawodowych w Katowicach w 1978 roku.

Zanim wybuchł Sierpień / reż., scen. Jędrzej Lipski, Piotr Mielech ; zdj. Piotr Mielech ; muzyka Piotr Surmacz. - [B. m.] : ML Produkcja, 2008.

- 1 płyta wiz. (70 min 40 s) : dźwięk., cz.-b., kolor. ; 12 cm. - Współwyd. z: Bezpieka kontra śląskie WZZ. - **Dodatek do Biuletynu IPN 4/2008.** -

Film dokumentalny przedstawiający mało znaną historię opozycji antysocjalistycznej przed powstaniem "Solidarności". Niewielka na początku grupa, rozszkana po całym kraju, zawiązuje pierwsze w bloku socjalistycznym związki zawodowe niezależne od oficjalnej władzy. Pierwszym działaczem Wolnych Związków Zawodowych zostaje na Śląsku Kazimierz Świtoń, który przekonuje kilku swoich kolegów do przyłączenia się do jego inicjatywy. Następnie Andrzej i Joanna Gwiazdowie, Krzysztof Wyszowski i Anna Walentynowicz przystępują do utworzenia WZZ Wybrzeże. Po kilku miesiącach także w Szczecinie bracia Jakubcewiczowie postanawiają przyłączyć się do WZZ. W filmie występują niemal wszyscy ci, którzy w roku 1978 i 1979 odważyli się otwarcie wystąpić przeciwko władzy ludowej i stworzyli niezależne od komunistów związki zawodowe.

nr 5-6/2008 (numer poświęcony Józefowi Piłsudskiemu) zawiera m.in. artykuły :

- Szubarczyk Piotr : Naczelnik.
- Kirszak Jerzy : Związek Walki Czynnej.
- Cichoracki Piotr : Prystor i Sławek – współpracownicy Marszałka.
- Kosiński Paweł : Legiony to żołnierska nuta.
- Chojnowski Andrzej : BBWR – antypartyjna partia piłsudczyków.
- Gałęziowski Marek : Konspiracja piłsudczyków w kraju w l.1939-1947.
- Jakimek-Zapart Elżbieta : Aleksandra Piłsudska i fundusz popierania walki czynnej w Polsce.
- Adamczyk Arkadiusz : Piłsudzycy na emigracji 1939-1944.
- Fieldorf Maria, Zachuta Leszek : Generał August Emil Fieldorf „Nil”.

płyta DVD (sygn.149)

Józef Piłsudski / realiz. Ryszard Ordyński; zdj. Andrzej Wywerka, Antoni Wawrzyniak; muz. Jan Matlakiewicz. - Film dokumentalny. - Katowice : IPN, 2008. - 1 dysk optyczny DVD (65 min); 12 cm. - **Dodatek do Biuletynu IPN nr 5-6/2008.**

"Epopoea czynu polskiego odtworzona z ocalałych autentycznych filmów, zebranych i opracowanych przez firmę „Falanga”. Ordyński w swym dokumencie pokazującym drogę życia, walkę, dzieło i wielkość marszałka Piłsudskiego sięgnął po wszelkie dostępne materiały archiwalne: zdjęcia, fragmenty filmów, dokumenty, gazety, odezwy, mapy. Tam, gdzie brakowało ikonografii - jak np. w sekwencjach mówiących o uwięzieniu Piłsudskiego w Magdeburgu czy działalności tajnej Polskiej Organizacji Wojskowej - wprowadził inscenizację zdarzeń. Wykorzystał także pieśni wojskowe, a skomponowanie muzyki do całości zlecił Janowi Maklakiewiczowi. Nie ograniczył się jednak do pokazania wyłącznie postaci bohatera. Przed kamerą przesuwają się twarze także innych bojowników o niepodległość, współpracowników marszałka, twórców młodej polskiej państwowości. Film jest podwójnie interesujący. Dając widzowi możliwość zobaczenia unikatowych zdjęć, uświadamia mu zarazem, jak Józefa Piłsudskiego widzieli Polacy w latach 30., a także jakie konwencje stosowali wówczas dokumentaliści - w warstwie obrazu i dźwięku oraz w komentarzu.

nr 7/2008 (*numer poświęcony satyrze czasów okupacyjnych i politycznej czasu peerelu*) zawiera m.in. artykuły :

- W oparach absurdu. Z Łukaszem Kamińskim rozmawia Barbara Polak.
- Prawda w żartach zawarta. Z Janem Pietrzakiem rozmawia Patrycja Gruszyńska-Ruman.
- Pietrzak Agnieszka : Jerzy Wilczura i zbiorek żartów okupacyjnych.
- Bernaciak Mirosław : Kary za humor.
- Knap Paweł : Studencka anegdota, czyli żegnajcie chłopcy.

płyta DVD (sygn.170)

Buntownicy: Studencki Komitet Solidarności / reż. Wojciech Szumowski. - Film dokumentalny. - [B.m.] : Stowarzyszenie Maj'77, 2008. – 1 płyta wiz. (33 min): dżw., cz.-b., kolor.; 12 cm. - **Dodatek do Biuletynu IPN nr 7/2008.** -

Dokument jest opowieścią o grupie studentów, którzy po śmierci swojego przyjaciela, Stanisława Pyjasa, założyli w Krakowie Studencki Komitet Solidarności. W filmie nie występują autentyczne postacie SKS-u. Autentyczne są za to fragmenty pamiętnika Pyjasa. On jest główną postacią filmu, jest przewodnikiem po tych czasach.

nr 8-9/2008 *Literaci w peerelu* zawiera m.in. artykuły:

- Kujawa Wojciech, Ligarski Sebastian : Literat na służbie.
- Rokicki Konrad : Nie wygracie z partią.
- Filip Magdalena : Czas powrotu nadziei.
- Ligarski Sebastian : Wrocławscy literaci pod nadzorem tajnych służb.
- Ruzikowski Tadeusz : Bezpieka przeciwko „Robotnikowi”.

płyta DVD (sygn.150)

Obywatel poeta / scen. i reż. Jerzy Zalewski ; muzyka Janusz Grudziński ; zdj. Paweł Wendorff. - [B.m.] : Dr Watkins, 2000. - 1 dysk optyczny DVD (ok. 76 min) : dżw., cz.-b., kolor. ; 12 cm. - Film o Zbigniewie Herbercie. - **Dodatek do Biuletynu IPN nr 8-9/2008**

Kontrowersyjne wypowiedzi Jacka Trznadla, Joanny Salomon i samego Zbigniewa Herberta sprawiły, że film nie został zatwierdzony do emisji. Jego droga na ekran telewizora była długa i zawiła. O Herbercie opowiadają jego przyjaciele. Wiele osób zna jego utwory, niewiele wie, jakim był człowiekiem.

nr 10/2008 *Przesłanie wciąż aktualne* zawiera m.in. artykuły:

- Przesłanie wciąż aktualne. O pielgrzymkach Jana Pawła II do Polski z abp. Kazimierzem Nyczem, Dariuszem Karłowiczem i Janem Żarynem rozmawia Jan M.Ruman.
- Grajewski Andrzej : Papież, który zmienił historię.
- Szczęch Roksana : Skompromitować Kościół, otumanić społeczeństwo.
- Ks. Józef Marecki, Filip Musiał : Krakowska opoka – kardynał Adam Sapieha.
- Ks. Józef Marecki : „Boga należy bardziej słuchać, aniżeli ludzi” – bp. Franciszek Jop.
- Sznajder Andrzej – „Trzeba mieć odwagę atakowania...” – bp Franciszek Musiel.
- Gucewicz Daniel : Gdański incydent milenijny.

plyta DVD (sygn.151)

Zawód : Prymas Polski / realiz. Anna T. Pietraszek ; oprac. muz. Piotr Majchrzak ; lektor Jan Wilkans. - [B.m.] : Telewizja Polska-Ag. Filmowa, 2008. - 1 płyta wiz. (ok. 50 min) : dżw., cz.- b., kolor. ; 12 cm. - **Dodatek do Biuletynu IPN nr 10/2008.**

Film realizowany na podstawie nieznanymi, niepublikowanych dokumentów z archiwum IPN, w oparciu o materiały archiwalne filmowe z archiwum dotąd nieujawnionego, a będącego w gestii IPN. Ks. kardynał Stefan Wyszyński jawi się w tych aktach jako "Polak nieznanymi", jako nadzwyczaj jednoznaczny człowiek, którego życie nie miało meandrów i wahań moralnych. Życiorys kapłański Stefana Wyszyńskiego ukazany został z "punktu obserwacyjnego" SB, służb wojskowych, których zadaniem było zniszczenie i upokorzenie tego kandydata na ołtarze, a z nim zniszczenie Kościoła i wiary w Polsce.

nr 11-12/2008 *1918-2008 (różne drogi do niepodległości)* zawiera m.in. artykuły:

- Różnymi drogami do niepodległości. Z Krzysztofem Kawalcem, Włodzimierzem Suleją i Pawłem Wieczorkiewiczem rozmawia Marek Gałęziowski.
- Cichoracki Piotr : Bajończycy. Polscy ochotnicy w armii francuskiej w latach 1914-1915.
- Kuberski Hubert : Ginęli za Cieszyn. Walki czesko-polskie w 1919 roku.
- Rosenbaum Sebastian : Górny Śląsk na zakręcie. Konflikty narodowe i społeczne na pruskim Górnym Śląsku w latach 1918-1919.
- Wieczorkiewicz Paweł : Rok 1920. Trudne zwycięstwo.
- Gałęziowski Marek : Na wzór Orłąt Lwowskich.

plyta DVD (sygn.152)

Cud nad Wisłą / scen. i reż. Krzysztof Nowak-Tyszowiecki ; muz. Bartłomiej Budzyński.-Film dokumentalny.- [B.m.] : Eureka Media : Wytwórnia Filmowa „Czołówka”, [2005?]. - 1 płyta wiz. (41 min) : dżw., cz.- b. ; 12 cm. - **Dodatek do Biuletynu IPN nr 11/12 2008**

Rekonstrukcja wojny polsko-bolszewickiej 1920 r. oraz związanych z nią wydarzeń historycznych. Zbudowany z nie prezentowanych wcześniej oryginalnych kronik filmowych, odnalezionych w archiwach rosyjskich, brytyjskich i polskich. Film dokumentalny w stylu kina niemego, oprócz wojny polsko-bolszewickiej przedstawia również wydarzenia, które w latach 1917-1920 wstrząsnęły światem: rewolucję październikową, sowieckie plany „światowej pożogi” i ugodową postawę przywódców Zachodu.

nr 1-2/2009 *Kresy pamiętamy!* zawiera m.in. artykuły:

- Krajewski Kazimierz : Nie tylko Dowborczycy.
- Ziółkowska Ewa : Kuropaty.
- Siemaszko Ewa : Ludobójstwo Polaków na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej.
- Osadczy Włodzimierz : Kościoły wobec konfliktu polsko-ukraińskiego w czasie II wojny światowej.
- Wojtowicz Norbert : W obronie pozostałych na Wschodzie.
- Pod Białym Orłem na Białorusi. Z Andżeliką Borys i Józefem Korzeckim rozmawia Barbara Polak.
- Piliszewska Irena : Zamordowani za to, że byli Polakami.

płyta DVD (sygn.171)

Semper Fidelis / scen., realiz. Halina Czerniakowska ; zdj. Jan Napiórkowski [et al.]. - [B.m.] : [Biuletyn IPN], [2007]. - 1 płyta wiz. (ok. 100 min) : dżw., kolor. ; 12 cm. - **Dodatek do Biuletynu IPN 2/2007 i 1-2/2009**. - Zawiera także: "Moje Wilno" oraz "Moje serce zostało we Lwowie".

nr 3/2009 *Ginęli, ratując Żydów* zawiera m.in. artykuły:

- Madaj Karol : Duszpasterstwo Żydów-katolików w getcie warszawskim.
- Piątkowski Sebastian : Za pomoc Żydom osadzeni w więzieniu radomskim.
- Kalisz Michał : Sprawiedliwi z Czeremnej.
- Jerzman Marek : „A gdyby to było nasze dziecko?”
- Zechenter Anna : Jedenaste : przyjmij bliźniego pod swój dach.

płyta DVD (sygn.172)

Druga prawda / reż. Jagna Wright, Aneta Naszyńska. – Film dokumentalny.- [Warszawa : Biuletyn IPN], 2009. - 1 płyta wiz. (ok. 30 min) : dżw., cz.-b., kolor. ; 12 cm. - Współwyd. z: Elżbieta Zawadzka - miałam szczęśliwe życie / realiz. Marek Widawski.- **Dodatek do Biuletynu IPN 3/2009**. - Film ten stara się odkładać wieloletnią propagandę antypolską. Jest to reportaż, który powstał jako odpowiedź na zarzuty stawiane Polakom wobec Żydów.

nr 4/2009 *Niemieckie obozy i sowieckie łagry* zawiera m.in. artykuły:

- Kalbarczyk Sławomir : Gułag : niewolnictwo XX wieku.

- Wardzyńska Maria : Obozy niemieckie na okupowanych terenach polskich.
- Sierchuła Rafał : Więzienie policji bezpieczeństwa i obóz pracy w Żabikowie.
- Jagodzińska Anna : Dachau we wspomnieniach księży-więźniów.
- Ryn Zdzisław Jan : Lekarze-więźniowie w Auschwitz-Birkenau.
- Skotnicki Aleksander B. : Hańba medycyny XX wieku. Lekarze niemieccy w obozach koncentracyjnych.

płyta DVD (sygn.173)

Elżbieta Zawadzka - miałam szczęśliwe życie / scen. i realiz. Marek Widawski ; zdj. Grzegorz Borowski. - [Warszawa : Biuletyn IPN], 2009. – 1 płyta wiz. (ok. 30 min) : dźwięk., cz.-b., kolor. ; 12 cm. - Współwyd. z: Dni mojego życia... Auschwitz : historia prawdziwa / reż. Grzegorz Rosengarten. - **Dodatek do Biuletynu IPN 4/2009.** - Film przedstawia historię kurierki i łączniczki Komendy Głównej Armii Krajowej.

Dni mojego życia... Auschwitz: historia prawdziwa / scen. i reż. Grzegorz Rosengarten ; zdj. Jerzy Głąb, Paweł Płonka. - [Warszawa : Biuletyn IPN], 2009. - 1 płyta wiz. (ok. 40 min) : dźwięk., cz.-b., kolor. ; 12 cm. - Współwyd. z: Elżbieta Zawadzka : miałam szczęśliwe życie / realiz. Marek Widawski. - **Dodatek do Biuletynu IPN 4/2009.** - Film przedstawia historię byłego więźnia obozu Auschwitz.

nr 5-6/2009 (numer poświęcony dekadzie od pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II – czerwiec 1979, do wyborów parlamentarnych – czerwiec 1989) zawiera m.in. artykuły:

- Ruman Jan M. : Zaczęło się w Polsce.
- Kamiński Łukasz : Fenomen „Solidarności”.
- Sznajder Andrzej : Czego nie wiemy o pacyfikacji kopalni „Wujek”?
- Żaryn Jan : Miętne – współczesna Września.
- Marek Łucja : Msze święte za Ojczyznę.
- Dudek Antoni : Rok 1989 w Polsce. Źródła przełomu i punkty zwrotne.
- Żurek Jacek : Nie tylko ksiądz Popiełuszko.
- Skubisz Paweł : „Dowody” bezpieki.

płyta DVD (sygn.174)

Pielgrzym – o pierwszej pielgrzymce Jana Pawła II do Polski / reż. Andrzej Trzos-Rastawiecki.- [B.m.] : [Biuletyn IPN], [1979].- 1 płyta wiz. (80 min): dźwięk., kolor.; 12 cm. - **Dodatek do Biuletynu IPN nr 5-6/2009.**

Film powstał z inicjatywy Episkopatu Polski w 1979 r. i jest piękną, poetycką relacją z tamtego epokowego wydarzenia, jakim była I pielgrzymka Jana Pawła II do ojczyzny. „Każdy, kto wtedy był na spotkaniach z papieżem, czuł, że dzieje się w tym kraju coś niesamowitego. I naprawdę, gdzie był papież, tam była wolność” – wspominał Andrzej Trzos-Rastawiecki podczas prezentacji wydania filmu na DVD 3 czerwca w Sekretariacie Konferencji Episkopatu Polski w Warszawie. Zaznaczył, że pielgrzymka Jana Pawła II przyspieszyła „Solidarność”, bo uświadomiła, że miliony Polaków myślą i czują podobnie. Wyjątkowość tego filmu podkreślił również rzecznik Episkopatu ks. Józef Kloch, który przypomniał,

iż telewizyjne relacje z pielgrzymki w 1979 r. były tendencyjne, pokazywano tylko tzw. wąskie plany, np. twarz papieża i najwyżej kilka osób z jego otoczenia albo kilka sióstr zakonnych lub osoby starsze. „Ten film bardzo plastycznie uświadamia nam, jak wielkie tłumy brały udział w papieskich celebrach, widzimy ujęcia z krakowskich Błoni czy z hotelu Victoria w Warszawie, ukazujące zebranych na ówczesnym placu Zwycięstwa w Warszawie” – mówił ks. Kloch.

nr 7/2009 *Oni odmówili bezpiece* zawiera m.in. artykuły:

- Frazik Wojciech : Bez względu na konsekwencje.
- Pietrowicz Aleksandra : Nieugięty /Edward Serwański/.
- Musiał Filip : Milsza mi śmierć niż współpraca.
- Wenklar Michał : Bezradni wobec „fanatyka religijnego”.
- Skubisz Paweł : „Dowody” bezpieczeństwa.

płyta DVD (sygn.175)

Inka 1946 / reż. Natalia Koryncka-Gruz; autor Wojciech Tomeczyk; zdj. Zdzisław Najda; muz. Paweł Szymański.- [B.m.] : [Biuletyn IPN], [2007]. – 1 płyta wiz. (85 min): dźwięk.; cz.-b.; 12 cm. - **Dodatek do Biuletynu IPN nr 7/2009**

Opowieść o tragedii postaci niezwykłej - Danucie Siedzikównie, ps. Inka - sanitariuszce i łączniczce AK. Niespełna 18-letnia dziewczyna przyłącza się do oddziału partyzantów. W czasie potyczek z UB, zgodnie z kanonami służby medycznej, opatruje rannych z obu walczących stron. Na skutek zdrady zostaje aresztowana pod zarzutem mordowania jeńców - ludzi, którym w rzeczywistości ratowała życie. Poddana brutalnemu śledztwu, nie zdradza. Pośpiesznie osądzona, zostaje rozstrzelana. Umiera z okrzykiem na ustach: Niech żyje Polska!

nr 8-9/2009 *Wojna i Powstanie* zawiera m.in. artykuły:

- Kosiński Paweł : Wrzesień 1939.
- Kalbarczyk Sławomir : Agresja, zbrodnie, zniewolenie.
- Grabowski Waldemar : Polacy na ziemiach II RP włączonych do III Rzeszy.
- Powroźnik Barbara : Konfiskaty majątku polskiego w Gdyni.
- Kopka Bogusław : Wojna i pierwszy rok okupacji.
- Dukielski Paweł : Spór o Powstanie Warszawskie.
- Szubarczyk Piotr : Anioł z Ravensbruck.

płyta DVD (sygn.175)

Pasta 1944 / scen., realiz. Marek Widawski; zdj. Grzegorz Borowski. – 1 płyta wiz. (ok. 22 min) : dźwięk., cz.-b., kolor. ; 12 cm. - Współwyd. z: **W lasach piśńnicy** / scen. Lech A. Kujawski. - **Dodatek do Biuletynu IPN 8-9/2009.** - Historia najwyższego w Warszawie, wzniesionego przed 100 laty, budynku central telefonicznych, wslawionego w roku 1944 zwycięską walką oddziałów powstańczych Armii Krajowej. Opowiada o nich odznaczony krzyżem "Virtuti Militari" żołnierz batalionu "Kiliński". Obecnie Pasta służy weteranom walk o niepodległość.

nr 10-11/2009 *Ruch ludowy przed, w czasie i po wojnie* zawiera m.in. artykuły:

- Kołodziejczyk Arkadiusz : Ruch ludowy w II Rzeczypospolitej.

- Skrzyński Tomasz : Ruch ludowy w czasie II wojny światowej.
- Grosicka Marzena : Walka o demokrację. Polskie Stronnictwo Ludowe w latach 1945-1947.
- Dąbrowski Franciszek : Co bezpieka wiedziała o ucieczce Stanisława Mikołajczyka?
- Łeszczyński Grzegorz : Morderstwo w Budkach Petrykowskich – zbrodnia nierozliczona.
- Szptyma Mateusz : Zjednoczone?Stronnictwo?Ludowe?

płyta DVD (sygn.218)

O prawo do głosu / autorzy: Robert Miękus, Janusz Petelski; reż. Janusz Petelski; zdj. Wojciech Todorow; muz. Jacek Grudzień. - [B. m.] : Agencja Filmowa – Teatr Telewizji TVP SA, 2008. - 1 płyta wiz. (74 min): dźwięk., kolor ; 12 cm. - **Dodatek do Biuletynu IPN nr 10-11/2009.**

Film przedstawia historię ucieczki Stanisława Mikołajczyka z okupowanej przez Sowieców Polski na tle jego losów w ostatnich trzech latach działalności politycznej, jako premiera rządu polskiego w Londynie, przywódcy PSL-u i wicepremiera powojennego rządu. W maju 1945 roku po rozmowach z Churchillem i Andersem, wbrew stanowisku polskiego środowiska emigracyjnego, Mikołajczyk podjął dramatyczną decyzję o powrocie do kraju i kierując się postanowieniami konferencji jałtańskiej, przybył do Polski. Wierzył, że nawet w warunkach sowieckiej dominacji są szanse przeciwdziałania jej i zapewnienia ludziom w Polsce odrobiny godności. Dla większości Polaków, stał się symbolem walki z narzucanym siłą ustrojem. Przegrał jednak polityczną konfrontację z komunistami, którzy sprawowali realną władzę – prześladowali przeciwników politycznych, sfałszowali plebiscyt i wybory. Wicepremier, zagrożony aresztowaniem i jego konsekwencjami, podjął decyzję o potajemnym wyjeździe z kraju i 21 października 1947 roku dzięki pomocy ambasad amerykańskiej i brytyjskiej, opuścił Polskę. Ucieczka Mikołajczyka symbolicznie zamyka pewien okres – czas rozbudzonych nadziei, oporu społeczeństwa przeciwko obcej władzy i walki o minimum demokracji. Dla niego samego, była klęską i osobistą porażką, dramatem polityka, męża stanu i polskiego patrioty.

nr 12/2009 Niemcy, Rosja kontra Polska zawiera m.in. artykuły:

- Smyrgała Dominik : Pokazowa lekcja dezinformacji. Premier Putin na Westerplatte.
- Kornat Marek : Polska polityka zagraniczna 1932-1939.
- Musiał Bogdan : Pakt o agresji między Hitlerem a Stalinem.
- Dębski Sławomir : Dziwny sojusz. Współpraca sowiecko-niemiecka w latach 1939-1941.
- Radoń Sławomir : Rewindykacja polskich archiwów z Rosji.

płyta DVD (sygn.219)

Marsz wyzwolicieli / scen. i reż. Grzegorz Braun; zdj. Andrzej Adamczak, Grzegorz Ruzik, Józef Szymura; montaż Aleksandra Gruziel.- Film dokumentalny.- [B.m.] : TVP S.A., 2009. - 1 płyta wiz. (57 min): dźwięk., cz.-b.; 12 cm.- **Dodatek do Biuletynu IPN nr 12/2009**

Film przedstawia w nowym świetle kulisy wybuchu II wojny światowej i rolę, jaką w jej wybuchu odegrała polityka Stalina.

Dokument obnaża prawdę o roli stalinowskiej Rosji, o Stalinie, który unicestwił miliony ludzi i doprowadził do wybuchu krwawej wojny, by w ten sposób objąć panowanie nad całym światem. W filmie nie zabraknie świadków historii pochodzących z okolic Brześcia nad Bugiem. Obrona twierdzy brzeskiej jest, bowiem jedną z legend sowieckiej propagandy – jednym z kluczowych elementów mitu „wielkiej wojny ojczyźnianej”. W materiale swoistej lekcji historii udziela widzom historyk i były oficer radzieckiego wywiadu wojskowego, Wiktor Suworow. Nawiązując do Wielkiej Wojny Ojczyźnianej, którą zapoczątkował atak III Rzeszy na ZSRR 22 czerwca 1941 r., autor pragnie dociec, jakie były prawdziwe przyczyny bezprecedensowej klęski wojsk radzieckich. Znamienne jest, że największa w historii koncentracja Armii Czerwonej została rozbita w przededniu jej "wyzwolicielskiego marszu na Zachód". W filmie nie zabraknie świadków obrony twierdzy brzeskiej. Twórcy dokumentu wykorzystali też fragment wystąpienia prezydenta Rosji, Dmitrija Miedwiediewa. W 2009 r. najwyższe władze Rosji zapowiedziały, bowiem stanowczą walkę z rewizjonizmem w historii, a zwłaszcza ściganie wszelkich prób umniejszania wkładu Związku Radzieckiego w zwycięstwo nad faszyzmem. Ilustracją są archiwalia filmowe i ikonograficzne.

nr 1 - 2/2010 Podhale zawiera m.in. artykuły:

- Gąsiorowski Teodor : Podhale w planach niemieckiego okupanta.
- Korcuć Maciej : Konfederacja Tatrzańska. Górska odpowiedź na „krzeptowszczyznę”.
- Golik Dawid : „Przyjaciół” spod Tatr.
- Korcuć Maciej : Zgrupowanie „Ognia”.
- Marecki Józef ks. : Działanie bezpieki wobec zakonów na Podhale.
- Nowosadko Maria : Podhalańskie oazy : przestrzeń wolności.
- Szatkowski Wojciech : Bronisław Czech (1908-1944).

płyta DVD (sygn.221)

My Ogniove dzieci / reż. Tadeusz Pawlicki ; scen. Lech Antonowicz, Tadeusz Pawlicki ; zdj. Wojciech Ostapowicz ; muz. Mateusz Pospieszalski. - Film dokumentalny. - [Warszawa] : IPN, 1996. - 1 płyta wiz. (ok. 40 min) : dźwięk., 12 cm. – Współwyd. z: **Sila bezsilnych – OGIENI** / scen. Tadeusz Pawlicki. – **Dodatek do Biuletynu IPN nr 1-2/2010.**

Film jest spojrzeniem na powojenną historię majora Józefa Kurasia ps "Ogień". Mówią o nim głównie jego żołnierze. Ogień na Podhalu, na podległym sobie terenie, występował w charakterze jedynej władzy państwowej, zmuszając PPR do działalności konspiracyjnej, a posterunki MO do zawieszenia działalności. Najbardziej spektakularnym osiągnięciem oddziału "Ognia" było rozbitcie w biały dzień, w środku miasta więzienia "św. Michała".

Sila bezsilnych – OGIENI – (45 minutowa rozmowa) program poświęcony Józefowi Kurasiowi pseudonim Ogień, dowódcy zgrupowania partyzanckiego Błyskawica. W historii Ognia odbijają się dzieje powojennej Polski. Do dzisiaj losy takich ludzi naznaczone są kłamstwem komunistycznej propagandy.

Dyskutują o tym: autor wydanej w podziemiu książki o Ogniu, historyk krakowskiego IPN autor opracowań o podziemiu na Podhalu, prezes Fundacji Pamiętamy.

nr 3/2010 *Dyskretny urok proletariatu* zawiera m.in. artykuły:

- Spalek Robert : „Kredyt kierownictwa wyczerpuje się”. Zmiana władzy w grudniu 1970 r.
- Brzeziński Piotr : Na równi pochyłej : Gdyńska PZPR wobec kryzysu społeczno-ekonomicznego w latach siedemdziesiątych.
- Kuta Cecylia : Katolicy świeccy w dobie gierkowskiej.
- Musiał Filip : Osłabić Wojtyłę i opozycję. Wydział IV SB w Krakowie w latach 1975-1978.
- Sikorska-Kelus Urszula : Bibliotekarstwo z dreszczykiem.

plyta DVD (sygn.222)

Operacja Reszka / autor Włodzimierz Kuligowski ; reż. Ewa Pytka ; zdj. Piotr Bernat ; Scenogr. Marek Chowaniec. – Spektakl telewizyjny. – [Warszawa], 2009. – 1 płyta DVD (90 min) : dźwięk, kolor ; 12 cm. – **Dodatek do Biuletynu IPN nr 3/2010.**

Operacja Reszka to opowieść o intrydze peerelowskich służb bezpieczeństwa, obliczonej na zwabienie w pułapkę, a następnie likwidację Piotra Jeglińskiego, początkowo studenta historii na lubelskim KUL - u, skupiającego wokół siebie środowisko o antykomunistycznych poglądach, a następnie przebywającego w Paryżu emigranta politycznego, który położył wielkie zasługi dla organizacji i kolportażu prasy podziemnej w Polsce. Operacja przeciwko Jeglińskiemu należy do najbardziej bezwzględnych i zagadkowych w dziejach MSW.

nr 4/2010 (*numer poświęcony zbrodni katyńskiej*) zawiera m.in. artykuły:

- Nieprzedawnione ludobójstwo / ze Sławomirem Kalbarczykiem i Witoldem Wasilewskim rozmawia Barbara Polak.
- Wasilewski Witold : Zachód a Katyń.
- Wasilewski Witold : Do końca nie znali swojego losu. Pogłoska i dezinformacja w obozach specjalnych NKWD.
- Persak Krzysztof : Ekshumacje katyńskie. Prace archeologiczno-ekshumacyjne w Charkowie, Katyniu i Miednoje w latach 1991-1996 i ich wyniki.
- Klecel Marek : Pisarze ścigani za Katyń.
- Zychowicz Krzysztof : Pisarze ścigani za Katyń.
- Wasilewski Witold : Zdzisław Jastrzębiec-Peszkowski. Harcerz, żołnierz, kapelan.

plyta DVD (sygn.220)

Zbrodnia bez kary / scen. i reż. Anna Pietraszek ; montaż Mirosław Jabłoński. – [Warszawa] : Instytut Pamięci Narodowej : Biuro Edukacji Publicznej, 2010. – 1 płyta DVD (51 min). - **Dodatek do Biuletynu IPN nr 4/2010**

Film dokumentalny poświęcony zbrodni katyńskiej.

„Film nakręcony podczas polskiej wyprawy w Himalaje w 1939 r. został odnaleziony po 69 latach w Londynie - poinformowała PAP Anna T. Pietraszek z Biura Edukacji Publicznej IPN. To właśnie Pietraszek - alpinistka, dokumentalistka TVP i filmowiec pracujący w IPN - po 17 latach wytrwałych poszukiwań odnalazła ten film w archiwach Brytyjskiego Instytutu Filmowego (British Film Institute - BFI) w Londynie.

Gdyby postępowanie Edwarda R. nie zostało uznane za zbrodnię komunistyczną... Pozostałym zomowcom wymierzono kary od 2,5 do 3 lat więzienia. ...”

nr 5-6/2010 (numer poświęcony harcerstwu) zawiera m.in. artykuły:

- Rysak Leszek : Początki harcerstwa.
- Piątkowski Sebastian : Harcerstwo polskie w okresie okupacji 1939-1945.
- Hauser Wojciech : Harcerstwo wobec rzeczywistości PRL.
- Kapusta Marcin : Harcerski Ruch Antykomunistyczny.
- Bartkowiak Przemysław, Koteluk Daniel : Cel : „socjalistyczna mentalność”. Indoktrynacja młodzieży w szeregach OH ZMP na terenie województwa zielonogórskiego.
- Podkowiński Tomasz : od Ruchu Zawiszackiego do Skautów Europy.

plyta DVD (sygn.227)

Oni szli szarymi szeregami / scen. i reż. Mariusz Malec, zdj. Tomasz Wójcik. - [Warszawa] : Instytut Pamięci Narodowej : Biuro Edukacji Publicznej, 2010. – 1 płyta DVD (85 min). - **Dodatek do Biuletynu IPN nr 5-6/2010**

Film opowiada o wojennej historii Związku Harcerstwa Polskiego, działającego od 27 września 1939 r. pod konspiracyjną nazwą „Szarych Szeregów”. Film realizowano z myślą o współczesnej młodzieży, chcąc przybliżyć jej losy pokolenia dorastającego w czasie wojny i uczestniczącego w różnych formach walki z okupantami. Poczynając od najmłodszych, 12-14 letnich „Zawiszaków”, poprzez „Bojowe Szkoły”- przygotowujące do walki aż po „Grupy Szturmowe” stanowiące trzon Kedywu Armii Krajowej i prowadzące bezpośrednie działania zbrojne.

Film zrealizowano w formule fabularyzowanego dokumentu. Oprócz relacji 15 żyjących jeszcze żołnierzy Szarych Szeregów”, w części fabularnej widzowie obejrzyć mogą głośne akcje tzw. małego sabotażu oraz walki: m.in. odbicia więźniów pod Celestynowem, obrony magazynu broni, zamachów itp. Szereg scen filmu nawiązuje do akcji spopularyzowanych przez książkę Aleksandra Kamińskiego „Kamienie na szaniec”.

nr 7-8/2010 Polacy-Ukraińcy : trudna przeszłość zawiera m.in. artykuły:

- Klimecki Michał : Ojczyzna dwóch narodów : polsko-ukraińska wojna o Galicję Wschodnią (1918-1919).
- Karpus Zbigniew : Ukraiński sojusznik Polski w wojnie 1920 roku. Walka oddziałów Ukraińskiej Republiki Ludowej u boku Wojska Polskiego i ich dalsze losy.
- Kulińska Lucyna : Działalność terrorystyczna ukraińskich organizacji nacjonalistycznych w Polsce w okresie międzywojennym.

- Siemaszko Ewa : Bilans zbrodni.
- Kalbarczyk Sławomir : Martyrologia Polaków w więzieniu przy ulicy Łąckiego we Lwowie w latach II wojny światowej.
- Krajewski Kazimierz : Ukraińskie miejsca pamięci narodowej na terenie Polski.

plyta DVD (sygn.228)

Było sobie miasteczko.../ scen. i reż. Tadeusz Arciuch, Maciej Wojciechowski ; lektor: Olgierd Łukaszewicz ; zdj. : Jan Paweł Pełech ; zdj. trickowe: Marcin Łaskawiec ; muz. Krzesimir Dębski ; dżw. Janusz Wiechowski, Marcin Kijo ; montaż: Grzegorz Liwiński. - Film dokumentalny. - Warszawa : Telewizja Polska, 2008. - 1 płyta DVD (50 min). - **Dodatek do Biuletynu IPN nr 7-8/2010**

Autorzy przywołują w filmie okoliczności zagłady Kisielina na Wołyniu. W lipcu i sierpniu 1943 r. doszło tam to prawdziwej rzezi - Ukraińcy zamordowali wówczas ponad 600 mieszkańców miasteczka. Historię tę udokumentował Włodzimierz Sławosz Dębski w książce "Było sobie miasteczko. Opowieść wołyńska". Ta drobiazgowa monografia zawiera także listy pomordowanych. W materiale Tadeusza Arciucha i Macieja Wojciechowskiego o Kisielinie opowiadają m.in. członkowie rodziny Dębskich oraz Ukraińcy - obecni mieszkańcy osady. Relacjom o dawnym i współczesnym Kisielinie towarzyszy muzyka Krzesimira Dębskiego z oratorium "Kres Kresów". Film jest nie tylko opowieścią o Polakach z Kisielina. To także refleksja nad zagładą polskich Kresów, ich bogatej kultury i tradycji, nad trudnym dziedzictwem tej zagłady.

nr 9-10/2010 (numer poświęcony „Solidarności”) zawiera m.in. artykuły:

- Kamiński Łukasz : Dekada Solidarności”
- Dąbrowski Marcin : Zaczęło się w lipcu. Strajki 1980 roku na Lubelszczyźnie.
- Kazański Arkadiusz : Sierpień 80 w Gdańsku.
- Błażejewska Justyna : Drukarnia – duża szpilka, która kłuje.
- Pleskot Patryk : Zerkając na Moskwę.
- Majchrzak Grzegorz : Radio „Solidarność” w czasie „karnawału”.
- Jarska Natalia : „Szkoła ma służyć dziecku”. Solidarność nauczycielska 1980-1981.
- Żaryn Jan : Kościół katolicki a „Solidarność” w latach 1980-1981.

plyta DVD (sygn. 229)

Robotnicy `80 / realiz. Michał Bukojemski, Andrzej Chodakowski. – Film dokumentalny. – [Warszawa] : Wytwórnia Filmów Dokumentalnych, 1980. - 1 dysk optyczny (ok. 35 min): dżw., cz.-b., 12 cm. - **Płyta dołączona do Biuletynu IPN nr 9-10/2010**

Film „Robotnicy `80” to relacja z przebiegu akcji strajkowej i sierpniowych negocjacji Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego z przedstawicielami Komisji Rządowej. Mikrofon i kamera na sali obrad pozwoliły zarejestrować najbardziej dramatyczne chwile wydarzeń, lecz również pokazać nową jakość, którą reprezentuje w negocjacjach strona robotnicza.

nr 11/2010 (numer poświęcony relacjom polsko-żydowskim) zawiera m.in. artykuły:

- Gałęziowski Marek : Spadkobiercy Berka Joselewicza. Żydzi w legionach Polskich.
- Berendt Grzegorz : Polscy Żydzi wobec komunizmu przed Zagładą.
- Grabowski Waldemar : Rada Pomocy Żydom „Żegota” w strukturach Polskiego Państwa Podziemnego.
- Gasztold-Señ Przemysław : Powolna odwilż. Stosunki polsko-izraelskie w latach 1980-1990.
- Berendt Grzegorz : Polacy i Żydzi w roku 1956 oczami Samuela Majzelsa. Dodatek(broszura) : *Niepodległościowcy – Zofia i Stefan Korbońscy*.

plyta DVD (sygn.230)

Historia Kowalskich / reż. Maciej Pawlicki, Arkadiusz Gołębiowski ; scen. Maciej Pawlicki, Arkadiusz Gołębiowski ; zdj. Tomasz Madejski, Adam Palenta ; muz. Marcin Pospieszalski. - Film dokumentalny fabularyzowany. - [B.m.] : Picaresque, 2009. - 1 dysk optyczny DVD (85 min) : dżw., : kolor. - Współwyd. na dysku wraz z filmem **Sarid** / scen. i reż. Zbigniew Gajzler ; zdj. Andrzej Jaroszewicz, Witold Szulc, Tomasz Samusioneck ; muz. Michał Lorenc. - Film dokumentalny. - Macro-Film, 2005. - **Dodatek do Biuletyn IPN nr 11/2010**

Historia Kowalskich to film o polskiej rodzinie z Ciepiewa, zamordowanej w grudniu 1942 r. za udzielenie schronienia sąsiadom – Żydom.

Film jest próbą fabularnej rekonstrukcji życia miasteczka Ciepiewa koło Radomia, a zwłaszcza żyjących w symbiozie dwóch społeczności: polskiej i żydowskiej.

To wstrząsająca i kompletnie nieznaną światu, ale także nieznaną dzisiejszej opinii publicznej w Polsce historia wielu polskich rodzin, wielu Kowalskich, którzy, by ocalić swych sąsiadów, polskich Żydów, narażali życie własnych dzieci.

Konstrukcja filmu oparta jest na relacjach naocznych świadków tragedii, członków rodzin zamordowanych, a także fabularnej inscenizacji tamtych zdarzeń.

Reżyser Maciej Pawlicki podkreśla, że głównym powodem pokazania tej historii jest niewiedza w naszym państwie i poza jego granicami o poświęceniu Polaków w ratowaniu Żydów.

Sarid - po hebrajsku znaczy - ocalony. Alexander Bartal-Bicz, jako jedyny ze swojej rodziny przeżył pogrom pabianickich Żydów. Film stanowi zapis jego wspomnień z czasów wojny od uwięzienia w odizolowanej dzielnicy rodzinnego miasta, przez pobyt w łódzkim getcie, aż po wywózkę do obozu pracy w Mauthausen. Bartal opisuje warunki panujące w zamkniętych dzielnicach, trudną walkę o przeżycie i politykę Niemców, którzy stopniowo mordowali pabianiczan pochodzenia żydowskiego. Opowieść zaczyna się w roku 1939, kiedy to wraz z matką, ojcem i młodszym bratem trafił do getta założonego w Pabianicach. Relacjonuje jego likwidację, w 1941, gdy część ludności została zgromadzona na placu i zamordowana, część rozstrzelana w Chełmnie nad Nerem, a część przeniesiona do getta w Łodzi. Opowiada losy swoich bliskich. Matkę i brata po raz ostatni widzi żywych latem 1944 po zniszczeniu łódzkiego getta na rampie obozu Auschwitz. Ojciec zginął w austriackim obozie Mauthausen, ostatnim przystanku wojennej tułaczki Alexandra.

Historię Bartala uzupełniają wspomnienia jego żony Avivy Radoszyckiej, oraz Cwiji Cohen i Morisa Glassa, cudem ocalałych z zagłady, która zmiotła z powierzchni ziemi dziewięć tysięcy żydowską Pabianic.

nr 12/2010 Grudzień '70 zawiera m.in. artykuły:

- Cenckiewicz Sławomir : Gdańsk`70. Zbrodnia nie ukarana i bitwa o pamięć.
- Brzeziński Piotr : Gdyński Grudzień`70.
- Paziowski Michał : Szczecin`70.
- Drabik Sebastian : Krakowscy robotnicy w grudniu 1970 roku.
- Brzeziński Piotr : Ballada o Janku Wiśniewskim.
- Miedziński Paweł : „Zjedz obiad, najedz się, wieczorem czeka cię robota”.
Nocne pogrzeby szczecińskich ofiar Grudnia`70

plyta DVD (sygn.231)

Czarny Czwartek Gdynia '70, dlaczego? / scen. i realiz. Irena Siedlak ; zdj. Marek Gąsecki, Jerzy Petrycki. - Gdynia : Nordfilm, 2010. - 1 dysk optyczny DVD (40 min) : dżw., kolor.; 12 cm.- Film dokumentalny. - **Dodatek do Biuletyn IPN nr 12/2010**

Film „Czarny Czwartek Gdynia '70, dlaczego?”, zrealizowany specjalnie dla Instytutu Pamięci Narodowej, odsłania najbardziej wstrząsający fragment grudniowej tragedii na Wybrzeżu - okoliczności i przebieg masakry w Gdyni, zbiorowego morderstwa popełnionego na bezbronnych, niewinnych ludziach przez wojsko i milicję uprawnione do użycia broni palnej przez komunistyczną władzę. W filmie wykorzystano po raz pierwszy relacje lekarzy, którzy 17 grudnia 1970 roku w dwóch gdyńskich szpitalach walczyli o życie ciężko rannych mieszkańców miasta. Ich świadectwo, jak również wspomnienia innych uczestników gdyńskiego dramatu, pozwalają z bliska, z niemal kliniczną dokładnością przyjrzeć się przerażającym faktom. Prócz zdjęć dokumentalnych, zaletą filmu jest wykorzystanie wielu ujęć z planu filmu fabularnego *Czarny Czwartek* w reżyserii Antoniego Krauze, który stanowi wierną rekonstrukcję gdyńskiej tragedii.

Numer dodatkowy Janusz Kurtyka 1960-2010 zawiera m.in. artykuły:

- Wolność i prawda – przemówienie przygotowane przez Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego na uroczystości 10 kwietnia 2010 roku.
- Zginęli w drodze do Katynia.
- Janusz Kurtyka – Katyń.
- Wspomnienia.
- Kurtyka Janusz : Wciągnęła mnie rzeczywistość.
- Kurtyka Janusz : Polska 1944-1956 : z dziejów agonii i podboju.
- „Powinniśmy tak działać, jakby Powstanie Warszawskie wygrało” – z prof. Januszem Kurtyką, prezesem IPN rozmawia Józef Darski.
- Wykaz publikacji naukowych dr. hab. Janusza Kurtyki.

plyta DVD (sygn. 226)

Janusz Kurtyka / scen. i reż. Mirosław Jabłoński, Jan M. Ruman. - [Warszawa] : Instytut Pamięci Narodowej : Biuro Edukacji Publicznej, 2010. - **Płyta dołączona do Biuletynu IPN - Numer Specjalny/2010**

Film dokumentalny poświęcony Januszowi Kurtyce-tragicznie zmarłemu prezesowi IPN-u. Wykorzystano: film o wizycie w USA; materiał sprzed siedziby IPN; materiały z mszy św. i pogrzebu.

nr 1-2/2011 (numer poświęcony kulturze niezależnej lat osiemdziesiątych) zawiera m.in. artykuły:

- Tadeusz Boruta : Pokolenie'80. Niezależne malarstwo młodych w wystawienniczym ruchu przykościelnym.
- Ks. Jerzy Myszor : Kultura niezależna w Kościele – zagrożenie czy szansa?
- Przystek Daniel : Scena bez kłamstw. Teatr w Kościele po 13 grudnia 1981 roku.
- Łeszczyński Grzegorz : Kultura niezależna pod strzechami.
- Błażejowska Justyna : Zmierzch wydawniczej konspiracy.
- Maruszak Marcin : Mieście oko na byłych esbeków.

płyta DVD (sygn.235)

Grupy Oporu / realiz. Maria Dłużewska ; scen. Maria Dłużewska, Konrad Fałęcki ; zdj. Łukasz Starek ; muz. Janusz Grudziński. - Media Kontakt, 2008. - 1 dysk optyczny (51 min) : dźwięk.; 12 cm. - **Dodatek do Biuletynu IPN 1-2/2011**

Jest to film o odwadze i przyjaźni, która sprawdziła się wielokrotnie w najtrudniejszych warunkach. Wiele z opisywanych akcji obfitowało w zaskakujące, a czasami zabawne sytuacje.

nr 3/2011 (numer poświęcony latom powojennym) zawiera m.in. artykuły:

- Uciąć głowę Polsce. Z Andrzejem Nowakiem i Ryszardem Terleckim rozmawia Barbara Polak.
- Musiał Filip : Rzeczpospolita zgładzona.
- Wenklar Michał : Kara śmierci – ostatni order.
- Szarek Jarosław : Pozbawić naród sumienia i ducha.
- Pietrowicz Aleksandra : Drukarnia św. Wojciecha w Poznaniu na celowniku bezpieczeństwa (1948-1950).
- Zechenter Anna : Zniszczyć kułaka nauki. Uczeń i uczelnia w kuźni komunizmu.
- Łuczak Agnieszka : Reforma rolna i represje wobec polskiego ziemiaństwa po roku 1944.
- Matusiak Wojtek : Powojenne losy elity polskiego lotnictwa.

płyta DVD (sygn.236)

Oskarżenie / reż. i scen. Grzegorz Braun ; zdj. Andrzej Adamczak, Tomasz Ciesielski. - Telewizja Polska S.A. : Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, 2007. - Film dokumentalny. - 1 płyta DVD (26 min) ; 12 cm. - **Dodatek do Biuletynu IPN 3/2011.**

Mieczysław Bujak - młody człowiek o życiorysie niezwykłym, a zarazem typowym dla minionej epoki. Urodził się w 1926 r. w Krakowie. W 1942 r. został żołnierzem AK, rok później otrzymał przydział do grupy bojowo-dywerysyjnej. Po kapitulacji Powstania Mieczysław Bujak trafił do stalagów, uwolniony przez wojska amerykańskie, zgłosił się na ochotnika do armii Stanów Zjednoczonych. Został żołnierzem jednostki pancerniej 3. Armii USA - brał udział w walkach z Niemcami na terenie Czech. Po powrocie do kraju wstąpił do "ludowego" Wojska Polskiego. Otwarcie przyznawał się do akowskiej przeszłości krytycznie wypowiadał się o otaczającej go rzeczywistości. Szybko zainteresowała się nim komórka Informacji Wojskowej. Aresztowano go w 1950 r. pod zarzutami: udziału

w nielegalnej organizacji WiN, gromadzenia broni i prowadzenia agitacji antypaństwowej. Do końca chronił współoskarżonych i całą winę brał na siebie. 25 kwietnia 1951 r. Wojskowy Sąd Okręgowy we Wrocławiu skazał go na dwukrotną karę śmierci.

nr 4/2011 Czerwiec '76 zawiera m.in. artykuły:

- Kutkowski Arkadiusz : „Ukarać chuliganów!” Procesy w trybie przyśpieszonym po radomskim procesie robotniczym.
- Waligóra Grzegorz : Komitet Obrony Robotników.
- Wierzbicki Marek : „Solidarnościowe” obchody rocznicy protestów z 25 czerwca 1976 roku w Radomiu w latach 1981-1989.
- Krupecka Małgorzata USJK : Szare urszulanki na Polesiu.
- Kowalik Szczepan : Ksiądz Roman Kotlarz. Zapomniana ofiara bezpieczeństwa.

płyta DVD (sygn.237)

... i cicho ciało spocznie w grobie / reż. Wojciech Maciejewski ; scen. Jacek Indelak ; zdj. Piotr Szczepański ; muz. Marcin Włodarczyk. - Film dokumentalny. - Film biograficzny ; producent Jacek Gwizdała. - Łódź : Contra Studio, 1999. – 1 dysk optyczny DVD (57 min) : dżw., kolor ; 12 cm. - **Dodatek do Biuletynu IPN 4/2011.**

Film o zamęczonym przez komunistów księdzu Romanie Kotlarzu. Realizatorzy docierają do rodziny księdza, jego parafian, dzienników i brudnopisów listów do przełożonych. Na koniec w szpitalu, gdzie ks. Roman Kotlarz zmarł w sierpniu 1976 roku, próbują dociec zatartej prawdy.

nr 5-6/2011 Wielkopolska zawiera m.in. artykuły:

- Wielkopolska w drodze do Ojczyzny. Z Januszem Karwatem i Przemysławem Matusikiem rozmawia Barbara Polak.
- Pietrowicz Aleksandra : Konspiracja wielkopolska 1939-1944.
- Łuczak Agnieszka : Poznański Czerwiec '56.
- Zwiernik Przemysław : Opór społeczny i opozycja w epoce Gierka.
- Pietrowicz Aleksandra : Gdy zabrakło koordynacji ... Życie i Śmierć jednego z wielkopolskich „wyklętych”.

płyta DVD (sygn.238)

Bunt majowy ; My z Cegielskiego / real. Zbysław Kaczmarek ; zdj. Mariusz Podgórnny ; muz. Jarosław Papaj ; zdj. Rafał Jarzak ; oprawa muz. Przemysław Nowak.- Film dokumentalny. - Poznań : TVP S.A. - 1 płyta DVD (11 min + 23 min) ; 12 cm. - **Dodatek do Biuletynu IPN 5-6/2011**

Oba filmy poświęcone historycznym wydarzeniom, które miały miejsce w Poznaniu w 1946 i 1956 roku.

nr 7/2011 Socjalizm po polsku zawiera m.in. artykuły:

- Misja się nie zmieniła. Z prezesem Instytutu Pamięci Narodowej Łukaszem Kamińskim rozmawia Jan M.Ruman.
- Suleja Włodzimierz : Socjalizm po polsku.
- Żuczkowski Maciej : Socjaliści polscy w „wojnie o całe jutro świata”.

- Gałęzowski Marek : Socjaliści w walce z Niemcami. Konstanty Jagiełło i Szymon Joffe.
- Łysakowski Piotr : Mord na profesorach lwowskich – lipiec 1941. W siedemdziesiątą rocznicę zbrodni.

plyta DVD (sygn.239)

Podsluchane zycie / reż. i scen. Krystyna Mokrosińska ; zdj. Tomasz Kowalewski ; oprac. muz. Joanna Badełek ; producent Ryszard Urbaniak. - Film dokumentalny. - TVP S.A. : Instytut Pamięci Narodowej, 2009. - 1 dysk optyczny DVD (52 min) : dżw., kolor ; 12 cm. - **Dodatek do Biuletynu IPN 7/2011**

"Podsluchane zycie" to film o wartościach, o których coraz częściej zapominamy. Tak jak niewiele osób w Polsce pamięta jeszcze, kim był Jan Józef Lipski.

Film ukazuje portret Jana Józefa Lipskiego (1926 – 1991), historyka literatury, działacza opozycji demokratycznej w PRL oraz senatora I kadencji. Przedstawia materiały propagandowe zapisane na taśmach filmowych PKF i DTV, ówczesne komentarze w kontrolowanej przez państwo prasie, radiu telewizji, wykorzystuje tajne raporty SB dotyczące działalności Jana Józefa Lipskiego, filmowe taśmy operacyjne, materiały z podsłuchów - składające się na kilkadziesiąt lat trwające operacyjne działania aparatu bezpieczeństwa wobec jednego człowieka.

Kiedy J.J. Lipski zmarł, odmówiono mu pogrzebu katolickiego, choć wzięło w nim udział czterech księży m.in. ojciec Jacek Salij i ks. Adam Boniecki.

Na pogrzebie zgromadzili się ludzie, którzy wiedzieli, że to był człowiek ewangeliczny w swoim myśleniu, odwadze, prawdzie – wspomina przed kamerą ks. Boniecki.

nr 8-9/2011 Wojsko Polskie zawiera m.in. artykuły:

- Wywiał Przemysław : Działania militarne w wojnie obronnej po 17 września 1939 roku.
- Sudoł Tomasz : Zbrodnie Wehrmachtu na jeńcach polskich we wrześniu 1939 roku.
- Gretzyngier Robert, Matusiak Wojtek : Udział Polaków w Bitwie o Anglię.
- Kosiński Paweł : Niemiecki obraz polskich partyzantów.
- Grabowski Waldemar : Armia Krajowa.
- Lubecka Joanna : Dwa światy w więziennych teczkach.
- Krajewski Kazimierz : Ostatni żołnierze II Rzeczypospolitej – Żołnierze Wyklęci.

plyta DVD (sygn.240)

General „Gryf”. Robiłem dobrą robotę / scen. i reż. Arkadiusz Gołębiowski ; zdj. Arkadiusz Gołębiowski, Jacek Niewadzi ; muz. Marcin Pospieszalski, Andrzej Dziubek, De Press. - Film dokumentalny ; producent Kancelaria Prezydenta RP. - Instytut Pamięci Narodowej, 2011. - 1 dysk optyczny DVD (30 min) : dżw., kolor ; 12 cm. - **Dodatek do Biuletynu IPN 8-9/2011**

Film, zrealizowany na życzenie Śp. Prezydenta Rzeczypospolitej Lecha Kaczyńskiego i przy ogromnym wsparciu Szefa Jego Kancelarii, Śp. Ministra Władysława Stasiaka, pozwala nam dotknąć mentalności tamtego pokolenia, urodzonego i wychowanego w atmosferze wolności i niezawisłego Państwa, poprzez człowieka, który nie został skażony deprawacją PRL-u, który nie

cenzuruje swojego myślenia ani nie boi się prezentować wiernej oceny rzeczywistości, której doznawał w swoim przeszło 91-letnim życiu, pełnym niezwykłych, wielokrotnie ekstremalnych doświadczeń i przeżyć. To pokolenie przygotowano do odpowiedzialności za to z tak wielkim trudem i niezmierną ofiarą odzyskane Państwo. Odbudowane na gruzach trzech zaborów, w ciągu niespełna osiemnastu lat potrafiło zbudować dobrze funkcjonującą administrację, scalić prawo, zbudować infrastrukturę niezbędną dla jego funkcjonowania i obronności: gmachy publiczne, porty, Centralny Okręg Przemysłowy, koleje, które słynęły z jakości i punktualności, stworzyć armię i wychować młodzież. O tym wychowaniu tak mówi bohater filmu, generał Gryf, Janusz Brochwicz Lewiński, który do dziś praktykuje tamte wartości i którymi zaimponował Brytyjczykom:

„Wychowywano nas na rycerzy. Od wielu wieków wymagano od rycerzy odwagi, szlachetności oraz opieki nad słabszymi; w czasie pokoju pracy nad polepszeniem dobrobytu Polski, a w czasie wojny stawania bez wahania bohatersko na polu walki, nawet do ofiary życia dla Ojczyzny. Oznaczało to codziennie i stale być człowiekiem honoru, dziś pojęcie prawie zapomniane”.

nr 10/2011 (numer poświęcony prymasowi Stefanowi Wyszyńskiemu) zawiera m.in. artykuły:

- Ks. Piotr Nitecki : Prymas Wyszyński a nurty teologiczne z początku XX wieku.
- Ks. Antoni Poniński : Ewangelia kontra ideologie. Pogląd kardynała Wyszyńskiego na niektóre problemy społeczno-polityczne.
- Jan Żaryn : Prymas Wyszyński w perspektywie zmagania o niepodległość.
- Łysakowski Piotr : Prymas Wyszyński – twórca polsko-niemieckiego dialogu i pojednania.
- Paweł Skibiński : Co zawdzięczamy prymasowi Wyszyńskiemu?

płyta DVD (sygn.241)

Uwięziony Prymas / reż. Paweł Waldan ; zdj. Lesław Skuza ; muz. Andrzej Krauze. - Film dokumentalny. - TVP S.A, 2003. - 1 dysk optyczny DVD (55 min) : dźwięk, kolor ; 12 cm. - **Dodatek do Biuletynu IPN 10/2011**

Uwięziony prymas to film dokumentalny Telewizji Polskiej wyemitowany w 2003 roku, którego reżyserem jest Paweł Waldan. Oparty został w głównej mierze na kazaniach i wypowiedziach Stefana, kard. Wyszyńskiego oraz na raportach pracowników Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego. Zestawienie dwóch niezależnych źródeł archiwalnych filmu daje widzowi rzetelny obraz przyczyn, okoliczności oraz losów uwięzionego Prymasa. Dzięki wspomnieniom ks. kard. Wyszyńskiego cytowanych w filmie (większość została zaczerpnięta z Zapisków Więziennych) odbiorca dostrzega doskonałą wewnętrzną sylwetkę Prymasa. Notki służbowe oficerów politycznych głąszą harmonię sacrum, co wyraża się w suchym, monotonnym przekazie informacji.

Film w sposób chronologiczny przedstawia wycinek historii Kościoła w Polsce w latach 1952 – 1956. Przed widzem wyłaniają się 2 światy: świat partii PZPR oraz Episkopatu Polski z Prymasem na czele.

nr 11-12/2011 (*numer poświęcony czasom stanu wojennego*) zawiera m.in. artykuły:

- Barbara Fedyszak-Radziejowska : O przemocy, która staje się akceptowaną normą. Stan wojenny, 13 grudnia 1981 roku.
- Ks. Piotr Nitecki : Jan Paweł II w obliczu stanu wojennego.
- Grzegorz Wołk : Internowanie działaczy opozycji w stanie wojennym.
- Ligarski Sebastian, Majchrzak Grzegorz : „Ogniwo frontu ideologicznego”. Polskie Radio i Telewizja oczami komisarzy wojskowych w stanie wojennym.
- Ligarski Sebastian, Majchrzak Grzegorz : Czystki w środowisku dziennikarskim.

płyta DVD (sygn.242)

Video niekontrolowane / scen. i reż. Anna Ferens; zdj. Grzegorz Ruzik, Andrzej Adamczak; dżw. Piotr Nykowski; montaż Aleksandra Gruzziel. - Film dokumentalny. - TVP S.A, 2009. - 1 dysk optyczny DVD (50 min) : dżw., kolor ; 12 cm. - **Dodatek do Biuletynu IPN 11-12/2011**

Tytuł filmu dokumentalnego Anny Ferens nawiązuje do znanej wszystkim Polakom komedii Stanisława Barei oraz do popularnego wówczas w Polsce procederu podsłuchu telefonicznego. Pokazuje obraz rzeczywistości, w jakiej po wprowadzeniu stanu wojennego znalazły się polskie media. Poprzez wstrząsające zdjęcia archiwalne, fragmenty kabaretów, oraz wspomnienia aktywnych wówczas i cenionych do dziś postaci, obserwujemy działalność konspiracyjną oraz walkę niezależnych polskich mediów z komunistyczną propagandą i cenzurą. Widzimy ryzyko na jakie narażali się dziennikarze, a także poznajemy interesujące metody rozpowszechniania tajnych materiałów informacyjnych.